

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 15

ביאור על בשעה שהקדימו

Explication de « Au moment où
ils firent précéder “nous ferons” »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/15/

1 ביאור על בשעה שהקדימו

Explication du [maamar] « Lorsqu'ils firent passer en premier "nous ferons" »

2 הנה שרש ענין הנזכר לעיל בפ"י סוף מעשה במחשבה תחלה שבח"י חכמה עילאה הוא סוף מעשה של הקב"ה.

À présent, la racine de la question évoquée plus haut, dans l'explication de « la fin de l'action est présente d'abord dans la pensée » : le niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse) est la « fin de l'action » du Saint béni soit-Il.

פ"י כי סוף התלבשות רדל"א [רישא דלא אתידע] הוא בחכמה דאצילות כמ"ש בע"ה [בעץ חיים] שער מ"ז פ"ג [פרק ג'] ושער ב' במה"ב [במהדורא בתרא] פ"א פ"ג [פרק ג'] והובא בסש"ב [בספר של בינונים] פרק ל"ה בהג"ה [בהגהה]

C'est-à-dire : l'investiture de la Tête inconnaissable (Réicha delo ityada) s'achève dans la 'Hokhma d'Atsilout (Émanation), comme il est écrit dans Etz Chaim, Sha'ar 47, chapter 3, and Sha'ar 2, in the Mahadura Basra, chapters 1 [and] 3; et cela est cité dans Sefer Shel Beinonim (Tanya), chapter 35, in the gloss.

והנה רדל"א [רישא דלא אתידע] שנמשך ממלי דא"ק [דאדם קדמון] זהו בח"י מאמר וכמ"ש בפע"ה [בפרי עץ חיים] בכוונת ברוך שאמר והיה העולם רדל"א [רישא דלא אתידע].

Or, la Tête inconnaissable, qui procède de la Mal'hout d'Adam Kadmon, est le niveau d'une parole (maamar), comme il est écrit dans Pri Etz Chaim, au sujet de l'intention de « Béni soit Celui qui parla, et le monde vint à l'existence » : [il s'agit de] la Tête inconnaissable.

ומבואר לעיל דמאמר ועשייה הכל אחד וזהו סוף מעשה. פ"י שסוף התלבשות בחינת רדל"א [רישא דלא אתידע] הוא בחכמה הנק' מחשבה וזהו במחשבה תחלה.

Or, il a été expliqué plus haut que la parole et l'action ne font qu'un ; c'est cela, « la fin de l'action ». C'est-à-dire que l'investiture du niveau de la Tête inconnaissable s'achève dans la 'Hokhma, appelée « Pensée » ; voilà ce que signifie « présente d'abord dans la pensée ».

ועי' במק"מ [במקדש מלך] בפ"י הזהר (בראשית ט"ו א') בתר ההיא נקודה לא אתיידע כלל כי אור א"ס אינו מתגלה רק בחכמה והחכמה מתפשט בתוך אימא וזו"נ [וועיר אנפין ונוקבא] כו' ע"ש:

Et voyez le Mikdash Melech, dans son commentaire du Zohar (Bereishis, folio 15a), sur «Au-delà de ce point, rien n'est connu du tout»: car la Lumière infinie (Or Ein Sof) ne se révèle que dans la 'Hokhma, et la 'Hokhma se déploie dans Imma, Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et Noukva (le féminin / Mal'hout), etc. Voyez là-bas.

3 וענין התורה והמצות. הנה כמיא דאשקי לאילנא היינו ה"ח [ה' חסדים] דז"א המגדילים את הכלים ומהם שרש הרמ"ח מ"ע [מצות עשה] ושורש הה"ח [הה' חסדים] הוא מחיוורתא דגלגלתא ושרש שרשן הוא מחסד דעתיק ושס"ה ל"ת [לא תעשה] הן מה"ג [מחמש גבורות] דז"א ושרש שרשן מגבורה דעתיק.

Et concernant la Torah et les mitsvot : « comme l'eau qui arrose un arbre », il s'agit des cinq 'Hassadim de Zeir Anpin (les attributs émotionnels), qui font croître les réceptacles ; c'est d'eux que provient la racine des 248 commandements positifs. La racine des cinq 'Hassadim vient de la Blancher du Crâne (Chivarta de-Goulgalta), et la racine de leur racine vient du 'Hessed de Atik ; les 365 interdictions, quant à elles, proviennent des cinq Guevourot de Zeir Anpin, et la racine de leur racine vient de la Guevoura de Atik.

ושרש התורה הוא ממו"ס [ממוחא סתימאה] שמשם שרש השערות דגולגלתא שהם הלכות התורה (ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פ"ה)

La racine de la Torah, quant à elle, vient de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), d'où vient la racine des cheveux du Crâne (Goulgalta), qui sont les lois de la Torah (voir Etz Chaim, Sha'ar Arich Anpin, chapitre 5).

והנה גולגלתא הוא חיצוניות הכתר ומשם נמשכים המצות מהלכנונית שבין השערות וכשנמשכי [וכשנמשכים / וכשנמשכין] בכתר דז"א נעשיי [נעשית / נעשים] תרי"ג ארחין כו' כמ"ש באדרא (דנשא דקכ"ט א') לתרי"ג ארחין דפליג בז"א.

Or, le Crâne est la dimension extérieure ('hitsoniyout) de Kéter, et c'est de là que sont attirées les mitsvot, depuis la blancheur entre les cheveux ; lorsqu'elles sont attirées dans le Kéter de Zeir Anpin, elles deviennent 613 voies, etc., comme il est écrit dans l'Idra (de Nasso, folio 129a) : « en 613 voies, qui se divisent dans Zeir Anpin ».

אבל התורה נמשכה ממו"ס [ממוחא סתימאה] שהוא בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] היינו חכמה שבכתר אשר החכמה היא בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] ובחכמה אתברירו לברר מהו מותר ומהו אסור והוא למעלה מן המצות שהם הכלים.

Mais la Torah est attirée de Mo'ha Stima'a, qui est le niveau de la dimension intérieure (pnimiyout), c'est-à-dire la 'Hokhma au sein de Kéter ; car la 'Hokhma est le niveau de la dimension intérieure, et « c'est par la 'Hokhma que les choses sont clarifiées », afin de déterminer ce qui est permis et ce qui est interdit. Elle se situe au-dessus des mitsvot, qui sont les réceptacles.

כמשל בעל הבית שמצוה באיזה מקום יעמידו הכלי. הרי הוא מושל על הכלי ומעמידה במקום שהוא חפץ כמ"כ [כמו כן] עד"מ מצות סוכה הוא ענין המשכת מקיפים דאימא.

C'est comme dans l'exemple du maître de maison qui ordonne à quel endroit placer le réceptacle : il exerce son autorité sur le réceptacle et le place à l'endroit qu'il désire. De même, par analogie, la mitsva de la soukka consiste à attirer les [lumières] englobantes (makifim) de Imma.

4 ולימוד התורה איך ומה שתהיה הסוכה לא פחות מז"ט על ז"ט ולא למעלה מכ' [מכתב] ושם לאו אינו מצוה כלל זהו הממשלה והציווי על המצוה והוא

Et l'étude de la Torah — comment la soukka doit être construite et quelles doivent être ses dimensions : au moins sept palmes sur sept, et pas plus de vingt [coudées] de hauteur ; sinon, ce n'est pas du tout une mitsva — voilà la règle et le commandement qui régissent la mitsva ; et c'est

כמו בעה"ב [בעל הבית] שמצוה איך תעמיד הכלי כו' וזהו בוצינא דקרדוניתא קו המדה שמודד איך יהיה הבנין

comme le maître de maison qui ordonne comment disposer le récipient, etc. Et c'est cela la Botzina d'Kardinusa (la lampe des ténèbres), la ligne de mesure qui détermine comment l'édifice doit être construit ;

והוא מבחי' מו"ס [מוחא סתימאה] שבו מלוכש גבורה דעתיק והוא מאמר קו המדה וזהו ענין בראשיתנמי מאמר הוא והיינו מאמר קו המדה.

et elle relève du niveau de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), où est revêtue la Guevoura d'Atik ; c'est l'énoncé de la ligne de mesure. Tel est le sens de « “Au commencement” est aussi un énoncé » : il s'agit de l'énoncé de la ligne de mesure.

5 ומשם הוא מקור התורה שמודד איך יהיו עשיית המצות. ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ כה תברכו כו' וזהו זאת התורה אדם

Et de là provient la source de la Torah, qui détermine comment les mitsvot doivent être accomplies. Voir ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication sur [le verset] «Ainsi vous bénirez», etc. Et tel est [le sens de] «Ceci est la Torah : un homme (adam)»:

כי הדם הוא הנפש משא"כ כמיא דאשקי לאילנא שמגדלם לבד כו' ואדם אדמה לעליון שהתורה ממשיך מבחי רעוא דכל רעוין מחשבה הקדומה כו'

car «le sang (dam) est l'âme», contrairement à «l'eau qui arrose un arbre», qui ne fait que le faire croître, etc. Et «adam» [renvoie à] «Je serai semblable (adameh) au Très-Haut»: car la Torah attire depuis le niveau de la Volonté de toutes les volontés (Raava d'chol Raavin), la Pensée primordiale, etc.

ולכן מתן תורה בשבועות, כי הנה ג' רגלים פסח כנגד אברהם כמ"ש לוישי ועשי עוגות ושבועות כנגד יצחק

Et c'est pourquoi le Don de la Torah a lieu à Chavouot. Parmi les trois fêtes de pèlerinage, Pessa'h correspond à Avraham, comme il est écrit: «Pétris et fais des gâteaux», et Chavouot correspond à Yits'hak,

כי מ"ת [מתן תורה] בקול שופר נגד אילו של יצחק. ואברהם הוא חסד שמשם שרש המצות אברהם גימטריא רמ"ח.

car le Don de la Torah eut lieu au son du chofar, qui correspond au bélier de Yits'hak. Et Avraham est le 'Hessed (bonté), d'où provient la racine des mitsvot: la valeur numérique de Avraham est 248,

היינו רמ"ח פקודין רמ"ח אברים ועיין מזה בגמרא ספ"ג [סוף פרק ג'] דנדרים (דל"ב ע"ב) וזהו שמתחלה נק' אברם ואח"כ ע"י המילה נוסף בו ה' היינו ה"ח [ה' חסדים]

c'est-à-dire les 248 commandements et les 248 membres. Voir à ce sujet la Guemara, fin du chapitre 3 de Nedarim (folio 32b). Voilà pourquoi il fut d'abord appelé Avram, puis, à la suite de la circoncision, un hé fut ajouté à son nom: ce sont les cinq 'Hassadim,

שהם שרש המצות כמיא דאשקי לאילנא כנ"ל והם מתגלים ע"י המילה ועמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר כנ"ל [בני ישראל] ושם נתבאר ג"כ איך המצות הם בחי' מים.

qui sont la racine des mitsvot, « comme l'eau qui arrose un arbre », ainsi qu'il a été dit plus haut ; elles se révèlent par la circoncision. Voir ce qui est écrit dans l'explication sur [le verset] « Et le nombre des enfants d'Israël sera » ; on y explique également comment les mitsvot sont du niveau de l'eau.

6 ויצחק הוא בחי' גבורה עילאה וגם יצחק לשון צחוק ותענוג כי שרשו מגבורה דעתיק ולכן בשבועות שהוא מבחי' יצחק הוא זמן מתן תורה שהיא ג"כ מבחינה זו אדם כו' כנ"ל.

Yits'hak est le niveau de la Guevoura supérieure ; et « Yits'hak » est aussi un terme qui évoque le rire et le plaisir, car sa racine vient de la Guevoura d'Atik. C'est pourquoi Chavouot, qui relève du niveau de Yits'hak, est le moment du Don de la Torah, qui relève elle aussi de ce niveau, « un homme (adam) », etc., comme mentionné plus haut.

ולכן בא בעשרת הדברות הדבור לא תרצח שלא להיות ח"ו [חס ושלום] שופך דם האדם באדם כו' כמבואר למעלה.

C'est pourquoi, parmi les Dix Commandements, figure la parole : « Tu ne commettras pas de meurtre », afin qu'il n'y ait pas, à D.ieu ne plaise, « quelqu'un qui répande le sang de l'homme dans l'homme », etc., comme expliqué plus haut.

וזהו ג"כ ענין ונהר יחרב ויבש יחרב בבית ראשון ויבש בבית שני כו' כנ"ל. וזהו ענין שהראו לטיטוס שהי' ה דם מבצבץ ויוצא

C'est aussi le sens de : « Le fleuve sera dévasté et desséché » : « dévasté » au moment du Premier Temple et « desséché » au moment du Second Temple, etc., comme mentionné plus haut. C'est aussi le sens de ce qu'on montra à Titus : du sang jaillissait et s'écoulait

(כדאיתא בגיטין פרק הניזקין), דהיינו שמפני העונות והפשעים של ישראל גרמו שפיכת דם וחיות אדם דקדושה באדם דקליפה. לא תנאף.

(comme on le trouve dans Guittin, chapitre HaNizakin) : c'est-à-dire qu'en raison des péchés et des transgressions d'Israël, ils provoquèrent le déversement du sang et de la force vitale de l'adam de sainteté dans l'adam de la kelipa (l'écorce). « Tu ne commettras pas d'adultère » :

כי הנה מבואר בע"ח [בעץ חיים] שער מ"ז ענין שארה כסותה ועונתה שארה הוא בחינת החיות הנמשך בתוך העולמות בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] ע"ד אור פנימי.

Car voici ce qui est expliqué dans Etz Chaim, Sha'ar 47, au sujet de « sa nourriture, son vêtement et son devoir conjugal » : « sa nourriture » désigne le niveau de la force vitale qui est attirée à l'intérieur des mondes de manière intérieure, selon la modalité de la lumière intérieure (Or Pnimi).

7 וכסותה הוא בחי' אור מקיף. וכ"ז [וכל זה] היינו מה שנמשך בסדר ההשתלשלות כמ"ש ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית

Et «son vêtement» désigne le niveau de la lumière enveloppante (Or Makif). Tout cela est ce qui se déploie selon l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), comme il est dit: «Dans Sa bonté, Il renouvelle chaque jour, constamment, l'œuvre de la création» :

דהיינו שמחדשם ומחיה ומהוה אותם שאל"כ [שאם לא כן] יתבטלו כל העולמות, ועכ"ז [ועם כל זה] התחדשות זו היינו לחדשם על דרך ואופן שהם.

c'est-à-dire qu'Il les renouvelle, leur donne vie et les fait exister, car sinon tous les mondes cesseraient d'exister; pourtant, ce renouvellement consiste à les recréer selon la manière et la forme qui sont les leurs.

אך בחי' עונתה היינו המשכת אור חדש ממש מה שלא היה כלל בהשתלשלות העולמות כי אם נמשך אור חדש ונשמות חדשות ממש,

Mais le niveau de «son temps conjugal» désigne le déploiement d'une lumière véritablement nouvelle, qui n'était pas du tout présente dans l'enchaînement des mondes; au contraire, une lumière nouvelle et des âmes véritablement nouvelles se déploient,

ועל דרך מ"ש בהקדמת מהרנ"ש לפע"ח [לפרי עץ חיים] אז יוסיפו אור כו' ותהיה התוספת הזה מרובה על העיקר כו' והיינו המיוחס בספר הזהר בשם הזיווג כו'

comme il est écrit dans l'introduction du Maharnash à Pri Etz Chaim: «Alors, ils ajouteront de la lumière, etc., et cet ajout sera plus grand que le principal, etc.» C'est à cela que le Zohar fait référence sous le nom d'«union» (zivoug), etc.

ע"ש, ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה הטעם למה כינו ענין המשכת האור חדש הזה במשל זיווג ויחוד שהוא משל גשמי מאד ע"ש הטעם.

Voir là-bas. Et voir ce qui est écrit plus haut dans l'explication sur [le verset] « Je suis noire, mais belle », au sujet de la raison pour laquelle ils ont désigné ce déploiement de lumière nouvelle par l'analogie de l'union et de l'unification, une analogie très matérielle. Voir là-bas pour en connaître la raison.

8 ועדיין בשבת נמשך תוספת אורות שנותנים כמתנה אור חדש שלא היה עדיין בהתהוות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה] ולכן נקי שבת מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. ולכן מתפללין תפלת מוספין על שם תוספת הקדושה.

De même, le Chabbat fait descendre un supplément de lumières, données en cadeau : une lumière nouvelle, qui n'avait pas encore pris part à la formation d'Atsilout, de Béria, de Yetsira et d'Assiya (les quatre mondes). C'est pourquoi le Chabbat est appelé « un bon cadeau que J'ai dans Mon trésor, et Chabbat est son nom ». C'est également pourquoi nous récitons la prière de Moussaf, ainsi nommée en raison de l'ajout de sainteté.

9 ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] **שער הק"ש** [הקריאת שמע] **פ"ה ומשם יובן דבחי' שארה כסותה נמשך מחיצוניות דא"א** [דאבא ואימא]. ועונתה נמשך מבחינת פנימית

Voyez aussi Pri Etz Chaim, Sha'ar Krias Shema, chapitre 5 ; on comprendra par là que les niveaux de « sa nourriture » et de « son vêtement » sont tirés de la dimension extérieure ('hitsoniyout) d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina), tandis que « son devoir conjugal » est tiré de la dimension intérieure (pnimiyout),

וגם שהמשכה זו באה מלמעלה מעלה אור חדש כמש"ש [כמה שכתוב שם] **ספ"א**. וזהו האזהרה לא תנאף שלא ימשיך ח"ו [חס ושלום] בחי' המשכה זו לחיצונים.

et aussi que cette effusion provient de très haut, sous la forme d'une lumière nouvelle, comme il est écrit là, à la fin du chapitre 11. Telle est l'interdiction : « Tu ne commettras pas d'adultère » — il ne faut pas attirer, à D.ieu ne plaise, cette effusion vers les forces extérieures.

10 וכן לא תגנוב שהוא ע"י שמירת מדמיונות שוא שלא ידמה בעצמו ששיכר התאוות רעות ובאמת שקר הוא כו',

Et de même, « Tu ne voleras pas » : cela consiste à se garder [soi-même] de fausses représentations, afin de ne pas s'imaginer avoir brisé ses mauvais désirs, alors qu'en vérité, c'est un mensonge, etc. ;

ומזה נמשך ג"כ הגניבה למעלה שהחיצונים גונבים מהקדושה כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] סוף שער האונאה כו' וגם כמ"ש במ"א בשם לקוטי הש"ס [הששה סדרים] מהאריז"ל [מהארי"י זכרנו לברכה] גבי ירדן שנוטל מזה ונותן לזה כו'

et de là découle également le vol en haut, lorsque les forces extérieures dérobent à la sainteté, comme il est écrit dans Etz Chaim, à la fin de Sha'ar HaOna'ah, etc. ; et aussi, comme il est écrit ailleurs, au nom de Likkutei HaShas de l'Arizal au sujet du Jourdain, qui « prend à l'un et donne à l'autre », etc.

ע"ש כנוצר בפ' שלח בד"ה ענין התכלת ועיין בפרש"י [בפירוש רש"י / בפירוש רש"י] באיוב סי' ד' ע"פ ואלו דבר יגונב ובסנהדרין דפ"ט ע"ב, כי אם יראה לשבר התאוות באמת לאמיתו ועי"ז יומשך שלא יהיה הגניבה למעלה כו'

Voir là-bas, comme mentionné dans la paracha de Chelah, dans le discours commençant par « Le sens du tekhelet ». Voir également le commentaire de Rachi sur Iyov, chapitre 4, à propos [du verset] « Une parole m'a été dérobée », ainsi que Sanhedrin, folio 89b. Il faut plutôt veiller à briser ses désirs en toute vérité ; par là sera attiré [d'en haut] un état où il n'y aura pas de vol en haut, etc.

[ועיין בזוהר ס"פ יתרו ובמה דפסקא טעמא שרי למגנב דעתיה דרביה באורייתא ועיין בע"ח [בעץ חיים] שער האונאה פרק שני רק גניבה ממש כו']

[Voir aussi le Zohar, à la fin de la paracha de Yitro, et ses mots : « du fait que l'accent marque une interruption, il est permis de “dérober l'esprit” de son maître dans la Torah » ; voir également Etz Chaim, Sha'ar HaOna'ah, chapitre 2 : seulement un vol véritable, etc.

וזהו ע"ד המבואר במ"א בענין גביע הכסף שהטמין יוסף באמתחת בנימין צדיק תחתון שבח"י גביע הכסף האהבה רבה ושמחת הנפש אינו של בנימין עצמו כי אם מבחינת יוסף:]

Et cela s'inscrit dans la ligne de ce qui est expliqué ailleurs au sujet de la coupe d'argent que Yossef avait cachée dans le sac de Binyamin, le tsadik inférieur : le niveau de la coupe d'argent — le grand amour et la joie de l'âme — n'appartient pas à Binyamin lui-même, mais relève du niveau de Yossef.]

11 ב והנה ע"י קיום המצות ועסק התורה ע"י הוא עושי דברו שבונים ומתקנים דבר ה' שהוא בחי' מלכות דאצילות להיות המאציל א"ס ב"ה מלך על עם כו' וע"י אח"כ לשמוע בקול דברו.

2. Or, par l'accomplissement des mitsvot et l'étude de la Torah, on devient «ceux qui accomplissent Sa parole»: ils construisent et perfectionnent la parole de Havaya, qui est le niveau de Mal'hout (souveraineté) d'Atsilout (Émanation), afin que l'Émanateur, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, règne sur un peuple, etc. ; et c'est ainsi qu'ensuite vient «écouter la voix de Sa parole».

אך הכח הזה להיות עושי דברו בעובדא וברעותא דליבא תליא והיינו ע"י מי גילה לבני

Mais ce pouvoir de devenir «ceux qui accomplissent Sa parole» dépend de l'action et de la volonté du cœur; cela s'obtient par «Qui a révélé à Mes enfants

רז זה שהקדימו נעשה שע"י גילוי האהבה המסותרת לצאת מההסתר וההעלם אל הגילוי ע"י ממשיכים מלמעלה ג"כ הגילוי מבחינת טמירא דכל טמירין.

ce secret», car ils ont fait précéder «nous ferons»: en effet, par la révélation de l'amour caché, [en le faisant sortir] de sa dissimulation et de son occultation pour le conduire à la révélation, ils attirent ainsi également d'en haut la révélation du niveau du Plus Caché de tous les cachés (Temira d'khol Temirin).

וזהו ההפרש בין ישראל שקבלו התורה בסיני ובין מה שהאבות קיימו את התורה והוא ע"ד משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד, ופ"י

הטעם בזה

Telle est la différence entre Israël, qui a reçu la Torah au Sinaï, et les Patriarches, qui ont accompli la Torah. Cela rejoint ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Là où se tiennent ceux qui font techouva, les justes parfaits ne peuvent se tenir.» La raison en est expliquée dans le Zohar

(פ' חיי שרה דקכ"ט ע"ב) דאינון משכי עליהו ברעותא דליבא יתיר ובחילא סגי כו' דהיינו שמוציאים נקודת הלב מההעלם יותר אל הגילוי מהצדיקים.

(Parachat 'Hayé Sarah, folio 129b): «car ils s'attirent [vers le Roi] avec davantage de volonté du cœur et avec une grande force», etc. ; c'est-à-dire qu'ils font sortir le point du cœur de l'occultation pour le conduire à la révélation davantage que les justes.

והוא ענין בחילא סגי דהיינו בכח גדול וחזק מפנימית ועומק נקודת הלב שמתגלה בהם.

C'est là le sens de «avec une grande force»: une puissance grande et puissante, qui provient de l'intériorité et de la profondeur du point du cœur révélé en eux.

12 ולכן מעוררים ג"כ למעלה שיומשך ויתגלה מן טמירא דכל טמירין יותר. כי לפי האתערותא דלתתא כך אתערותא דלעילא.

Et c'est pourquoi ils éveillent également en haut [une réponse], afin qu'il soit attiré et révélé davantage depuis le Plus Caché de tous les cachés. Car l'éveil d'en haut est à la mesure de l'éveil d'en bas.

וז"ש [וזהו שכתוב] גבי מתן תורה קול ה' בכח דהיינו לפי שהקדימו נעשה בבחי' גילוי הרז בחילא יתיר

Et c'est là le sens de ce qui est écrit au sujet du Don de la Torah : « La voix de Havaya est puissante » ; autrement dit, parce qu'ils firent précéder « nous ferons », dans la révélation du secret, « avec une force plus grande » ,

דהיינו בכח גדול וחזק מנקודת הלב והוא בחי' תשובה והיינו ע"י יציאת מצרים כו' לכן המשיכו ג"כ מלמעלה בעת מ"ת [מתן תורה] מההעלם יותר אל הגילוי יותר

c'est-à-dire avec une force grande et puissante, venant du point du cœur, qui est le niveau de la te-chouva (retour) ; et cela eut lieu grâce à la sortie d'Égypte, etc. C'est pourquoi ils attirèrent également d'en haut, au moment du Don de la Torah, davantage de ce qui était caché vers la révélation,

והיינו יותר ג"כ ממה שהמשיכו האבות שהיו בחינת צדיקים גמורים שההמשכות שהמשיכו הוא למעלה באצילות ולא ירד למטה כו'

d'avantage aussi que ce que les Avot avaient attiré. Ceux-ci étaient au niveau de tsadikim parfaitement justes ; les flux qu'ils attirèrent se situaient en haut, dans Atsilout, et ne descendirent pas en bas, etc.

משא"כ ישראל המשיכו לשמוע בקול דברו שיומשך הגילוי למטה ושיהיה חרות על הלוחות כו' חירות מיניקת החיצונים כו'

Tandis qu'Israël attira « pour écouter la voix de Sa parole », afin que la révélation soit attirée en bas et soit « gravée ('harout) sur les Tables », etc. : liberté ('héirout) à l'égard de la succion des forces extérieures, etc.

שהדבור גזור ומבטיח לא תרצח דר"ל [דרוצה לומר] שלא יהיה עוד בחינה זו כו' וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] לעיל ופי' מי גילה לבני רז זה מי

car la parole décrète et promet : « Tu ne tueras pas », c'est-à-dire que ce niveau ne se produira plus, etc., comme cela a été expliqué plus haut. Et le sens de « Qui a révélé à Mes enfants ce secret » est : « Qui »

היינו בינה גילה לבני רז זה הוא יסוד אבא שאהבה המסותרת היא מבחי' ח"ע [חכמה עילאה] כמ"ש בכינונים פ"ח והתגלותה ע"י בינה התבוננות וזהו ענין נקודה בהיכלא.

désigne Bina (compréhension) ; « a révélé à Mes enfants ce secret » désigne le Yessod (fondement) d'Abba. Car l'amour caché provient du niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse), comme il est écrit dans [le Séfer Che] Beinoni, chapitre 18 ; sa révélation se fait par Bina, la contemplation. C'est là le sens de « un point dans un palais ».

כמ"ש ע"פ ראה אנכי נותן כו' כי חו"ב [חכמה ובינה] תרין ריעין כו' [וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' וירא (דצ"ח ע"א) גבי רזא סתימא איהו ור"פ חקת בפ"י וברזא עילאה כו']

Comme il est écrit à propos du verset « Vois, Je place [devant vous] », etc. : car la 'Hokhma et Bina sont « deux compagnons », etc. [Voir aussi le Ramaz sur la paracha de Vayera (folio 98a), à propos de « c'est un secret caché », et au début de la paracha de 'Houkat, dans son explication de « et dans un secret supérieur », etc.

וגם אפשר לומר דרז זה היינו החסדים המכוסים ביסוד אימא עמ"ש בביאור ע"פ והיה מספר בניי [בני ישראל] כחול הים אשר לא ימד ולא יספר.

Et l'on peut aussi dire que « ce secret » désigne les 'Hassadim recouverts dans le Yessod d'Imma. Voir ce qui est écrit dans l'explication du verset : « Le nombre des enfants d'Israël sera comme le sable de la mer, qui ne peut être ni mesuré ni compté. »

וז"ש [וזהו שכתוב] במדרש רבה (וירא פ' מ"ט) סוד ה' ליראיו זו מילה והיינו משום שע"י המילה הוא התגלות החסדים המכוסים ביסוד אימא שהיא נק' סוד דהיינו האהבה המסותרת כו'.

Et c'est le sens de ce qui est dit dans le Midrach Rabba (Vayera, section 49) : « “Le secret de Havaya est pour ceux qui Le craignent” : c'est la circoncision. » En effet, la circoncision révèle les 'Hassadim recouverts dans le Yessod d'Imma, qui est appelé « secret », c'est-à-dire l'amour caché, etc.]

והנה עי"ז ניתן הכח להמשיך ג"כ מלמעלה גילוי רצון העליון להיות עושי דברו וע"ד שנת' [שנתבאר] בזהר (בלק דקצ"א ע"א) ועי"ז אח"כ לשמוע בקול דברו.

Or, par ce moyen, est également donnée la force d'attirer d'en haut la révélation de la volonté suprême, afin d'être « ceux qui accomplissent Sa parole », conformément à ce qui est expliqué dans le Zohar (Balak, folio 191a) ; et, par ce moyen, ensuite, « d'écouter la voix de Sa parole ».

ופי בקול יי"ל [יש לומר] ע"ד מ"ש ע"פ כי תשמע בקול דהיינו מה שבתוך הקול כו' וגילוי זה נמשך למטה ע"י דברו ע"ד מ"ש בזהר (ואתחנן דרס"א א') מלולא דא מגו דא כו' ע"ש בפ"י המק"מ [המקדש מלך] ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות].

Le sens de « bekol » [littéralement : « dans la voix »] peut s'expliquer dans le même esprit que ce qui est écrit au sujet du verset « Car tu écouteras la voix » : il s'agit de ce qui se trouve à l'intérieur de la voix, etc. Et cette révélation est attirée ici-bas par « Sa parole », conformément à ce qui est écrit dans le Zohar (Vaet'hanan, folio 261a) : « la parole de ceci depuis l'intérieur de cela », etc. Voir là-bas les commentaires du Mikdash Melekh et du Ramaz.

וזהו לשמוע בקול דברו ולכן צ"ל תחלה עושי דברו וכמ"ש כי קרוב אליך הדבר כו'

Tel est donc le sens de « d'écouter la voix de Sa parole ». Il faut par conséquent d'abord être « ceux qui accomplissent Sa parole », comme il est écrit : « Car la parole est proche de toi », etc.,

לעשותו דהיינו לעשות ולתקן בחי' הדבר להמשיך בו גילוי בחי' קול וע' בזהר ח"ב [חלק ב'] (ד"ג ע"ב וד' כ"ה ע"ב) מענין התחברות קול ודבור

« pour l'accomplir » : c'est-à-dire façonner et parfaire le niveau de la parole, afin d'y attirer la révélation du niveau de la voix. Voir le Zohar, partie II (folio 3b et folio 25b), au sujet de l'union de la voix et de la parole ;

וגם להמשיך בו בחי' בקול כנ"ל וכענין מ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' כו'

et aussi y attirer le niveau de « dans la voix », comme indiqué plus haut ; de même que dans le propos relatif au verset « Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande », etc. ;

והיינו ע"י תומ"צ [תורה ומצות] רעדכ"ר [רעוא דכל רעיון] כו' וזהו א"ת [אל תקרי] בניך אלא בוניך ועי"ז אח"כ לשמוע בקול דברו כו' :

et cela se fait par la Torah et les mitsvot, la Volonté des volontés, etc. C'est le sens de l'enseignement : « Ne lis pas banayich, "tes enfants", mais bonayich, "tes bâtisseurs". » Par ce moyen, ensuite, on peut « écouter la voix de Sa parole », etc.

13 ג ופי' מי גילה לבני יש לפרש עפמ"ש [על פי מה שכתוב] מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי (בפ' ואתחנן ה' כ"ו).

3. Le sens de « Qui a révélé à Mes enfants » peut s'expliquer à partir de ce qui est écrit : « Qui donnera qu'ils aient ce cœur, pour Me craindre » (dans la paracha Vaet'hanan, 5:26).

ועיין מזה ברבות ס"פ כי תבוא היה להם לומר אתה תן. וכ"ה בגמרא (דע"ז דף ד' ע"ב ודף ה' סע"א [סוף עמוד א]).

Voyez à ce sujet le Midrach Rabba, à la fin de la paracha Ki Tavo: «Ils auraient dû dire: "C'est Toi qui donnes."» Il en est de même dans la Guemara (Avoda Zara, folio 4b et fin du folio 5a).

והקשה מהרמ"א [מהר"ם אלשיך] כי הלא ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ואיככה יוכלו לומר תן אתה.

Rabbi Moché Alchikh posa cette question: nos Sages, de mémoire bénie, n'ont-ils pas dit: «Tout est entre les mains du Ciel, à l'exception de la crainte du Ciel»? Comment pouvaient-ils donc dire: «C'est Toi qui donnes»?

ומהרש"א [ומהרש"א] בח"א [בחלק א'] שם כתב וז"ל [וזה לשונו] גם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים מ"מ פשיטא דביד

Le Maharsha, dans ses 'Hidouchei Aggadot, écrit à ce sujet, et voici ses paroles: «Bien que tout soit entre les mains du Ciel, à l'exception de la crainte du Ciel, il est néanmoins évident qu'il est au pouvoir du Saint béni soit-Il de...

הקב"ה להטות לב בני אדם לטובה דכמה כתובים מורים על זה עכ"ל [עד כאן לשונו] ועם כי דבריו מוכרחים שהרי אנו אומרים ויחד לבבינו לאהבה וליראה את שמך.

...incliner le cœur des hommes vers le bien, car de nombreux versets l'indiquent.» Fin de citation. Et bien que ses paroles s'imposent, puisque nous disons en effet: «Unis nos cœurs pour aimer et craindre Ton Nom»,

וכמ"ש בתלים (ס"י פ"ו י"א) יחד לבבי ליראה שמך ועיין בגמרא (פרק בתרא דסוכה דף נ"ב ע"ב) אלמלא שלשה מקראות כו' ע"ש.

comme il est écrit dans les Tehilim (chapitre 86:11): «Unis mon cœur pour craindre Ton Nom»; voyez aussi la Guemara (dernier chapitre de Soukka, folio 52b): «Si ce n'était trois versets...» Voyez là-bas.

אך א"כ איך יתפרש מאמרם ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. ולכן צ"ל כמ"ש הבחיי כאן דפ"י הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים.

si tel est le cas, comment faut-il comprendre leur enseignement, de mémoire bénie : « Tout est entre les mains du Ciel, à l'exception de la crainte du Ciel » ? Il faut donc expliquer, comme l'écrit Rabbeinou Ba'hya ici, que le sens de « Tout est entre les mains du Ciel, à l'exception de la crainte du Ciel »

היינו כי שמים נקראו המדות עליונות שבהן ועל ידן התנהגות העולמות שהן חסד וגבורה הנק' אש ומים וזהו ענין שמים.

est le suivant : « Ciel » (chamayim) désigne les attributs supérieurs (midot), en lesquels et par lesquels les mondes sont gouvernés : le 'Hessed (bonté) et la Guevoura (retenue), appelés feu et eau (ech et mayim). Tel est le sens de chamayim.

אבל יראת שמים אינו תולה בבחינות אלו. כ"א בבחי' שלמעלה מהמדות עליונות דלאו מכל אילין מדות איהו כלל.

Mais la crainte du Ciel ne dépend pas de ces niveaux, mais du niveau qui est au-dessus des attributs supérieurs, « car Il n'est aucun de ces attributs ».

14 ועז"נ [ועל זה נאמר] מי יתן והיה לבכם כוי ע"ד מי יתן טהור מטמא כוי בחי' מי הוא א"ס ב"ה הסוכ"ע שאינו מושג כלל.

Et c'est à ce sujet qu'il est dit : « Qui fera qu'ils aient ce cœur », etc., dans le même esprit que : « Qui tirera le pur de l'impur », etc. Le niveau de « Qui » est l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), qui n'est absolument pas saisissable.

והיינו כי למטה בבחי' שמים יש זה לעומת זה מדות הרעות דקליפה נגד מדות דקדושה.

C'est-à-dire qu'en bas, au niveau du « Ciel », il existe un « ceci à l'opposé de cela » : les mauvais attributs de la kelipa (l'écorce) s'opposent aux attributs de sainteté.

משא"כ לגבי א"ס ב"ה עצמו גם חושך לא יחשיך ממך כוי הרים כדונג נמסו כוי.

En revanche, par rapport à l'Infini lui-même, béni soit-Il : « Même les ténèbres ne sont pas obscures pour Toi », etc. ; « les montagnes fondirent comme la cire », etc.

(ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] ס"פ י"ט) וכעין זה פירשו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא שהן המדות חו"ג [חסד וגבורה] כ"א במזלא תליא

(Voir aussi Sefer Shel Beinonim (Tanya), fin du chapitre 19.) De même, les Sages, de mémoire bénie, ont expliqué leur enseignement : « Les enfants, la vie et la subsistance ne dépendent pas du mérite » — lesquels relèvent des attributs de 'Hessed (bonté) et de Guevoura (retenue) —, « mais dépendent du mazal »,

שהוא כתר כו'. ואפשר לבאר הענין כי הנה בענין ידיעה ובחירה שהקב"ה יודע כל מה שיהיה.

qui est Kéter (la Couronne), etc. Et il est possible d'expliquer la question : en effet, à propos de la connaissance [de D.ieu] et du libre choix [de l'homme], le Saint béni soit-Il sait tout ce qui arrivera.

15 וקודם שיהיה ידע שזה יהיה צדיק או רשע. ואעפ"כ [ואף על פי כן] אין ידיעה זו מכרחת הבחירה כמבואר בהרמב"ם [בהרבי משה בן מימון] פ"ה מהלכות תשובה והראב"ד [והראב"ד] שם פי' שאין ידיעתו גזירה כו'.

Avant même qu'il vienne à l'existence, Il sait que celui-ci sera un juste ou un méchant. Et pourtant, cette connaissance ne contraint pas le choix, comme il est expliqué dans le Rambam, chapitre 5 des Lois de la techouva ; le Raavad explique là-bas que Sa connaissance n'est pas un décret, etc.

והענין כי הידיעה היא בדעת עליון שהוא בחי' הכתר מחשבה הקדומה שהוא מאיר רק בבחי' מקיף

L'explication est que cette connaissance relève de Daat supérieur, qui est le niveau de Kéter (la Couronne), la Pensée primordiale, laquelle ne rayonne que sous forme de lumière enveloppante ;

ועל כן אין האדם מתפעל ממנה להיות מכרחת מעשיו כמ"ש בביאור ע"פ את שבתותי תשמרו.

C'est pourquoi la personne n'en est pas affectée au point que cela contraigne ses actes, comme il est écrit dans l'explication sur [le verset] « Vous garderez Mes Chabbatot ».

משא"כ מבחי' המדות שמהם נמשך ההשפעה בפנימיות להאדם ועל בחי' זו אמרו שהמלאך שואל טפה זו מה תהא עליה חכם או טפש כו'

Il n'en va pas de même du niveau des attributs émotionnels (midot), d'où le flux se déverse intérieurement dans la personne ; c'est à propos de ce niveau qu'ils ont dit que l'ange demande : « Que va devenir cette goutte ? Sage ou stupide ? », etc.,

ואילו רשע או צדיק לא קאמר משום דהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (פ"ב [פרק ב'] דנדה דט"ז ע"ב)

mais il ne dit pas : « Méchant ou juste », car « tout est entre les mains du Ciel, à l'exception de la crainte du Ciel » (chapitre 2 de Niddah, folio 16b) ;

דהיינו בידי שמים דוקא אין תלוי יראת שמים. וכש"כ [וכל שכן] המלאך שהוא מבחינת צבא השמים אין לו שליטה ע"ז.

c'est-à-dire que la crainte du Ciel ne dépend précisément pas des mains du « Ciel ». À plus forte raison, l'ange, qui relève de l'armée céleste, n'a aucun pouvoir sur cela.

כי הידיעה מה שהקב"ה יודע שזה יהיה צדיק או רשע היא בבחי' גבוה מאד שלמעלה מהשתלשלות ונקי אור כללי שכולל כל השתלשלות העולמות במחשבה אחת

Car la connaissance par laquelle le Saint béni soit-Il sait que celui-ci sera juste ou méchant relève d'un niveau très élevé, au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout). On l'appelle une lumière générale (or kelali), qui englobe tout l'enchaînement des mondes dans une seule pensée,

כמאמר צופה ומביט עד סוף כל הדורות בסקירה אחת ולא נמשך כלל משם ההמשכה בפנימיות אפילו במדות העליונות דאצילות הנקי שמים שבהם ועל ידם הקב"ה מנהיג עולמו.

comme le dit l'expression : « Il observe et voit jusqu'à la fin de toutes les générations d'un seul regard ». Et de là ne découle absolument aucun flux intérieur, pas même dans les attributs supérieurs d'Atsilout (Émanation), appelés « Ciel », en eux et par leur intermédiaire le Saint béni soit-Il dirige Son monde.

16 ועמ"ש ע"פ האזינו השמים ואדברה כו' ולכן אין ידיעה זו מכרחת הבחירה כלל. כי אם הרשות נתונה לכל אדם.

Et voyez ce qui est écrit à propos du verset : « Écoutez, ô cieux, et je parlerai », etc. Ainsi, cette connaissance ne contraint nullement le choix ; au contraire, la liberté [de choisir] est donnée à chaque personne.

אכן זהו שכן יסד הקב"ה עולמו להיות דעת עליון בלתי מאיר כלל בבחי' פנימיות אפילו בבחי' המדות עליונות כדי שלא יכריח הבחירה.

En effet, c'est ainsi que le Saint béni soit-Il a établi Son monde : que le Daat supérieur ne brille nullement de manière intérieure, même dans les attributs supérieurs (midot), afin qu'il ne contraigne pas le choix.

אבל אם היה רצון לפניו ב"ה להאיר ממנו איזו הארה בבחי' פנימיות. עי"ז ודאי יומשך היראה בבחי' פנימיות ועי"ז אבל חרדה גדולה נפלה עליהם כו' משום דמזליהו חזי.

Mais s'il était dans Sa volonté, béni soit-Il, de faire briller de lui quelque illumination de manière intérieure, alors, par cela, la crainte serait certainement attirée de manière intérieure, à l'image de « mais un grand tremblement s'abattit sur eux », etc., « car leur mazal voyait ».

17 ועי"ז נאמר מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי. מי יתן דוקא הוא בחי' סתימו דכל סתימין ששם יש כח זה להמשיך בהם היראה.

Et c'est à ce propos qu'il est dit : « Qui donnera qu'ils aient ce cœur, pour Me craindre ? » « Qui donnera » désigne précisément le niveau du Plus Caché de tous les cachés (Stimu d'khol Stimin), où se trouve ce pouvoir de faire pénétrer en eux la crainte,

אע"פ [אף על פי] שבידי שמים אין בחינה זו כנ"ל. וא"כ פי' מי יתן זהו עי"ז מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] [פ"ק [פרק קמא] דברכות ד"ז סע"א [סוף עמוד א]] שהקב"ה מתפלל כו' יהי רצון כו'

bien que ce niveau ne se trouve pas dans les mains du « Ciel », comme on l'a dit plus haut. Dès lors, le sens de « Qui donnera » s'éclaire à la lumière de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie (premier chapitre de Berachos, fin du folio 7a) : le Saint béni soit-Il prie, etc. : « Que soit la volonté », etc.

ופי' בספר שו"ס [שושן סודות] לתלמיד הרמב"ן [הרבי משה בן נחמן] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה] שהקב"ה נקרא כאן בחי' האור המאיר במדות העליונות והוא מצלי להמשיך הרצון ממקור הרחמים שלמעלה מעלה מהמדות כו' ע"ש.

Le livre Shushan Sodos, écrit par un disciple du Ramban, de mémoire bénie, l'explique ainsi : le « Saint béni soit-Il » désigne ici le niveau de la lumière qui illumine les attributs supérieurs (midot), et Il prie afin de faire descendre la volonté depuis la source de la compassion, qui se situe bien au-dessus des attributs, etc. Voir là-bas.

ועי"ז יש לפרש הפסוק מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה כו' (בקהלת סי' ג' כ"א)

De même, on peut expliquer le verset : « Qui sait si l'esprit des hommes monte vers le haut », etc. (Kohelet 3:21) ;

דלכאורה אינו מובן שהרי אח"כ אמר והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה ואיך אמר תחלה מי יודע כו'.

car, à première vue, cela est difficile à comprendre : il dit ensuite « et l'esprit retourne à D.ieu, qui l'a donné » ; comment a-t-il donc pu dire d'abord : « Qui sait », etc. ?

אך הענין עפמ"ש [על פי מה שכתוב] ברבות ס"פ האזינו ואיני יודע להיכן נפשי הולכת כו' שנאמר מי יודע רוח כו'

Mais l'explication se comprend à la lumière de ce qui est écrit dans Midrash Rabbah, à la fin de la paracha Haazinou : « Et je ne sais pas où va mon âme », etc., « comme il est dit : "Qui sait si l'esprit" », etc.

לכאורה תמוה שיסתפק מרבע"ה [משה רבינו עליו השלום] שמא נפשו כו' ועוד דאם ח"ו [חס ושלום] יורדת למטה בארץ א"כ מהו שאמר שתהא מונחת יפה.

À première vue, il est étonnant que Moché Rabbeinou, que la paix soit sur lui, ait pu douter de ce qu'il adviendrait peut-être de son âme, etc. De plus, si, à D.ieu ne plaise, elle descendait sous terre, quel sens auraient ses paroles, selon lesquelles elle devrait reposer paisiblement ?

דלכאורה רוח הבהמה היורדת למטה לארץ אין לה קיום א"ו [אלא ודאי] עכצ"ל [על כרחך צריך לומר] דשמים וארץ אינן שמים וארץ גשמיים אלא הן זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצילות שנקרא שמים וארץ.

Car, à première vue, « l'esprit de la bête, qui descend vers la terre » n'a pas de permanence. Il faut donc nécessairement dire que le « ciel » et la « terre » ne sont pas le ciel et la terre matériels, mais désignent Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et Noukva (le féminin / Mal'hout) d'Atsilout (Émanation), qui sont appelés « ciel » et « terre ».

אשר ארץ היא בחינת מלכות כמ"ש בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל]. ועז"נ [ועל זה נאמר] והארץ הדום רגלי וכתוב ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ.

Car la «terre» correspond au niveau de Mal'hout (souveraineté), comme il est écrit dans le discours commençant par «Et le nombre des enfants d'Israël sera». À ce sujet, il est dit: «Et la terre est mon marchepied», et il est écrit: «Et ton peuple est entièrement composé de justes; ils hériteront éternellement de la terre.»

18 והנה הנשמה כלולה מבי הבחינות דשמים וארץ שהרי נולדו ע"י יחוד ז"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ועיין בז"א [בזהר חלק א] ויחי דרמ"ה סע"א [סוף עמוד א] תלת נשמתין אינון כו' אך יש נשמות עליונות שעיקר הנשמה מז"א הנק' שמים וקצת מהמלי הנקרא ארץ.

Or, l'âme comprend les deux niveaux du ciel et de la terre, car [les âmes] naissent de l'union de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et de Noukva (le féminin / Mal'hout) ; voir le Zohar, partie I, Vayé'hi, fin du folio 245a : « Il y a trois âmes », etc. Mais il existe des âmes élevées dont l'âme provient principalement de Zeir Anpin, appelé « ciel », et en partie de Mal'hout (souveraineté), appelée « terre ».

וזהו ענין רוח האדם ויש להפך שעיקר נשמתם מבחי' מלכות שם ב"ן [שם ב"ן] רוח הבהמה כו' C'est là le sens de « l'esprit des hommes ». Il en est aussi [des âmes] qui sont l'inverse : leur âme provient principalement du niveau de Mal'hout, le Nom Ban, « l'esprit de la bête », etc.,

וכמו המלאכים שנק' פני אריה פני שור וגם י"ב שבטים נק' י"ב בקר וכמ"ש במק"מ [במקדש מלך] (פ' בראשית דל"ז סע"ב [סוף עמוד ב]).

comme les anges appelés « la face du lion » et « la face du bœuf » ; les douze tribus, elles aussi, sont appelées « douze bœufs », comme il est écrit dans le Mikdash Melekh (paracha Béréchit, fin du folio 37b).

וזה היה ענותנותו דמשה שנסתפק מאיזו בחי' היא נשמתו כו' גם שמים נקרא גן העליון והארץ נקרא ג"ע [גן עדן] התחתון כנודע מענין מי לי בשמים ועמך לא חפצתי

Telle était l'humilité de Moché : il doutait du niveau dont provenait son âme, etc. De plus, le « ciel » est appelé le Jardin supérieur et la « terre », le Gan Eden inférieur, comme on le sait à propos de « Qui ai-je dans les cieux ? Et avec Toi, je ne désire rien

בארץ וכמ"ש ע"פ וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ ועז"נ [ועל זה נאמר] מי יודע פ"י בחי' מי שאמר והיה העולם הוא היודע איזה נק' רוח בני האדם העולה כו'.

sur la terre » ; et comme il est écrit à propos du [verset] : « Voici le commandement que Havaya a ordonné d'accomplir dans le pays. » C'est à ce propos qu'il est dit : « Qui sait » : c'est-à-dire que le niveau de mi, « Celui qui parla et le monde vint à l'existence », est Celui qui sait quelle âme est appelée « l'esprit des hommes qui monte », etc.

וזהו ג"כ ענין מ"ש מי יודע ישוב ונחם האלקים (ביונה סי' גי ט'). ועמ"ש בביאור ע"פ ועתה יגדל נא כח כפי הפסוק אם עונות תשמר יה אדני מי יעמוד.

C'est aussi le sens de ce qui est écrit : « Qui sait ? D.ieu pourrait revenir sur Sa décision et se raviser » (dans Yonah 3:9). Voir également ce qui est écrit dans l'explication sur [le verset] : « Et maintenant, que la puissance soit grande », au sujet du sens du verset : « Si Tu gardes le compte des fautes, Y-ah, Ado-nai, qui pourra subsister ? »

ועפ"ז [ועל פי זה] יש לפרש ג"כ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] מי גילה לבני רז זה כו' ועמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי' כו' :

À partir de là, on peut également expliquer l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Qui a révélé à Mes enfants ce secret ? », etc. Voir aussi ce qui est écrit à propos du [verset] : « Et tous tes enfants seront instruits par Havaya », etc.

19 וזהו מ"ש במדרש תלים סי' י"ד ע"פ מי יתן מציון ישועות ישראל את מוצא שני פעמים כתוב בספר תלים מי יתן כו' :

Et c'est ce qui est dit dans le Midrash Tehillim, chapitre 14, à propos de [du verset] « Qui donnera, depuis Sion, les délivrances d'Israël » : « Tu constates qu'il est écrit deux fois dans le livre des Tehillim : "Qui donnera...", etc. »

ולמה א"ר [אמר רבי] לוי הרב אמר כתוב אחד מי יתן והיה לבכם והתלמיד אמר כתוב אחד ומי יתן כל עם ה' נביאים לא דברי הרב ולא דברי התלמיד מתקיימין בעוה"ז.

Et pourquoi ? Rabbi Lévi dit : « Le maître a prononcé un verset : "Qui donnera qu'ils aient ce cœur", et l'élève a prononcé un verset : "Et qui donnera que tout le peuple de Havaya soit prophète" ; ni les paroles du maître ni celles de l'élève ne s'accomplissent en ce monde,

אבל לעוה"ב [לעולם הבא] שניהם מתקיימין. דברי הרב מנין שנאמר ונתתי לכם לב חדש דברי התלמיד מנין שנאמר והיה אחרי כן אשפוך רוחי על כל בשר עכ"ל [עד כאן לשונו] הובא ג"כ בילקוט.

mais dans le Monde futur, toutes deux s'accompliront. D'où savons-nous ce qu'a dit le maître ? Comme il est dit : « Je vous donnerai un cœur nouveau. » D'où savons-nous ce qu'a dit l'élève ? Comme il est dit : « Et il arrivera ensuite que Je répandrai Mon esprit sur toute chair. » Fin de citation ; ce passage est également cité dans le Yalkut.

וכל זה נמשך ע"י שלע"ל [שלעתיד לבוא] יהיה התגלות מבחי' מי שהוא בחי' שער החמשים דבינה כו'.
והוא שער האיתן שע"ז אמרו אותיות איתן משמשות לעתיד:

Et tout cela est attiré parce que, dans le Temps futur, il y aura une révélation du niveau de « Qui » (mi), qui est le niveau de la cinquantième porte de Bina (compréhension), etc. C'est la porte d'eitan (le puissant), à propos de laquelle ils ont dit : « Les lettres de eitan [alef, youd, tav, noun] servent pour le futur [grammatical]. »

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/15/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak